

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget (2. samling)
(Alm. del - bilag 151)
landbrugsministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	13. december 2001

KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets notat om Kommissionens forordning om etablering af en liste over stoffer, hvis omsætning eller anvendelse som fodermidler er underlagt restriktioner eller er forbudt, dokument SANCO 4030/01 rev.8.

Forslaget er sat til afstemning på mødet i Den Stående Foderstofkomité den 17.-18. december 2001.

om forslag til Kommissionens forordning om etablering af en liste over stoffer, hvis omsætning eller anvendelse som fodermidler er underlagt restriktioner eller er forbudt

Dokument SANCO 4030/01 rev. 8

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Foderstofkomité den 17.-18. december 2001.

Forslaget behandles i en III b-procedure i Den stående Komité for Foderstoffer. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen beslutningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan forkaste forslaget med simpelt flertal eller kan vedtage forslaget uændret med kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Forslaget indebærer et totalt forbud mod anvendelse af storkøkkenaffald til foder, uanset om det behandles. Begrebet "storkøkkenaffald" omfatter alle rester af madvarer produceret i restauranter, cateringfaciliteter, kantiner, storkøkkener, køkkener incl. private husholdningers køkkener, uanset fødevarernes art, oprindelse eller anvendelse. Storkøkkenaffald er defineret som alt madaffald, incl. fedtstoffer og olier, uanset grad af behandling.

Forbudet mod storkøkkenaffald i dyrefoder udvider det nuværende forbud mod ubehandlet affald fra spisesteder som angivet i Kommissionsbeslutning 91/516/EØF (forbud mod: "Ubehandlet affald fra restauranter og lignende, undtagen ikke-friske fødevarer af vegetabilsk oprindelse, der er uegnede til konsum") til et udtømmende forbud, der inkluderer omsætning og anvendelse af fodermidlerne, herunder til fremstilling af foderblandinger.

Forslaget er en udløber af svinepestforordningen, der blev vedtaget i oktober 2001. Svinepestforordningen træder i kraft den 31. oktober 2002. Der er således sammenfald mellem ikrafttrædelsesdatoen i svinepestforordningen og i det foreliggende forslag. Endvidere arbejdes der i EU på en forordning om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter (biproduktforordningen), som ikke er bestemt til konsum.

Der eksisterer i Danmark en national ordning for indsamling og varmebehandling af storkøkkenaffald. Ordningen sikrer mod overførsel af smitte med mund- og klovesyge og svinepest. En vedtagelse af forslaget vil medføre, at storkøkkenaffaldsordningen må opgives. Miljøstyrelsen har oplyst, at afhentningsordningerne for husholdningsaffald vil fortsætte, hvis man kan finde anvendelsesmuligheder for affaldet. Miljøstyrelsen overvejer, om affaldet fremover vil kunne anvendes til biogasanlæg, men det vil afhænge af sundhedsmæssige overvejelser.

En vedtagelse af forslaget skønnes at forbedre beskyttelsesniveauet i de lande i EU, der ikke har ordninger som den danske, og hvor der derfor er risiko for spredning af sygdomme som mund- og klovesyge og klassisk svinepest.

Da behandlet storkøkkenaffald udelukkende anvendes som svinefoder vil en vedtagelse ikke reducere faren for TSE/BSE, men vurderes alligevel at ville forbedre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet faren for at sprede lignende sygdomme vil falde.

De samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget består i en begrænsning af anvendelsesmulighederne for storkøkkenaffald. Der vil således være et øget behov for bortskaffelse, hvis der ikke kan findes alternative anvendelsesmuligheder, f.eks. i biogasanlæg.

Generelt vil en vedtagelse af forslaget betyde, at den nuværende indtægt som genindvindingsvirksomhederne har, ved salg af genindvundet madaffald til foder, vil bortfalde, og fremtidige aftagere, som biogasanlæg eller forbrændingsanlæg, vil muligvis stille krav om hygiejnisering eller kræve betaling for modtagelse.

Regeringen agter at stemme for forslaget.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

om forslag til Kommissionens forordning om etablering af en liste over stoffer, hvis omsætning eller anvendelse som fodermidler er underlagt restriktioner eller er forbudt

Dokument SANCO 4030/01 rev. 8

Resumé

Forslaget lægger op til et totalt forbud mod anvendelse af storkøkkenaffald til foder, uanset om det behandles. Begrebet "storkøkkenaffald" omfatter alle rester af madvarer produceret i restauranter, cateringfaciliteter, kantiner, storkøkkener, køkkener incl. private husholdningers køkkener, uanset fødevarernes art, oprindelse eller anvendelse. Storkøkkenaffald er defineret som alt madaffald, incl. fedtstoffer og olie r, uanset grad af behandling.

Forbudet mod storkøkkenaffald i dyrefoder udvider det nuværende forbud mod ubehandlet affald fra spisesteder som angivet i Kommissionsbeslutning 91/516/EØF (forbud mod: "Ubehandlet affald fra restauranter og lignende, undtagen ikke-friske fødevarer af vegetabilsk oprindelse, der er uegnede til konsum") til et udtømmende forbud, der inkluderer omsætning og anvendelse af fodermidlerne, herunder til fremstilling af foderblandinger.

Forslaget er en udløber af svinepestforordningen, der blev vedtaget i oktober 2001. Svinepestforordningen træder i kraft den 31. oktober 2002. Endvidere arbejdes der i EU på en forordning om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter (biproduktforordningen), som ikke er bestemt til konsum.

En vedtagelse af forslaget skønnes at forbedre beskyttelsesniveauet i de lande i EU, der ikke har ordninger som den danske, og hvor der derfor er risiko for spredning af sygdomme som mund- og klovsyge og klassisk svinepest.

Baggrund

Kommissionen har fremsat et udkast til forslag til Kommissionens forordning om etablering af en liste over stoffer, hvis omsætning eller anvendelse som fodermidler er underlagt restriktioner eller er forbudt. Senest har Kommissionen fremsendt nyt arbejdsdokument SANCO/4030/01 rev. 8, der er dateret november 2001.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 11, litra b, i rådsdirektiv 96/25/EF af 29. april 1996 om omsætning af fodermidler.

Forslaget behandles i en III b-procedure i Den stående Komité for Foderstoffer. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen beslutningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan forkaste

forslaget med simpelt flertal eller kan vedtage forslaget ændret med kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget er fremsat som følge af, at den nylige mund- og klovsyge epidemi har vist, at opfodring af storkøkkenaffald m.v. til landbrugsdyr kan udgøre en risiko for dyresundheden som et resultat af forkert behandling af sådant affald og manglende effektivitet i kontrollen. Risikoen ved anvendelse af alle former for rester af fødevarer til dyrefoder overgår de mulige fordele ved dette.

Den nylige dioxinforurening i foderkæden på grund af forurenede fedt har vist, at det kan være vanskeligt at spore fodermidlers oprindelse. Kriserne i forbindelse med dyrefoder har vist, at det er nødvendigt at forbedre fodermiddelsikkerheden af hensyn til både menneskers og dyrs sundhed.

Formål og indhold

Forslaget lægger op til et totalt forbud mod anvendelse af storkøkkenaffald til foder, uanset om det behandles. Begrebet "storkøkkenaffald" omfatter alle rester af madvarer produceret i restauranter, cateringfaciliteter, kantiner, storkøkkener, køkkener incl. private husholdningers køkkener, uanset fødevarernes art, oprindelse eller anvendelse. Storkøkkenaffald er defineret som alt madaffald, incl. fedtstoffer og olier, uanset grad af behandling.

Forslaget har blandt andet sit udspring i en eksisterende bestemmelse i EU's foderstoflovgivning om, at foderstoffer skal være af sundheds- og handelsmæssig god kvalitet. Endvidere må foderstoffer ikke udgøre nogen fare for dyrs eller menneskers sundhed eller for miljøet. Senest har Kommissionen på baggrund af dioxinkrisen i 1999 og mund- og klovsyge epidemien i 2001 fundet det bydende nødvendigt, at der for alle fodermidler er fuld garanti m.h.t. deres sporbarhed og deres sikkerhed.

Disse garantier er vanskelige at opnå og at kontrollere, når det drejer sig om affald eller rester fra fødevarer generelt. Derfor anses et komplet forbud mod storkøkkenaffald for nødvendigt.

Forbudet mod storkøkkenaffald i dyrefoder udvider det nuværende forbud mod ubehandlet affald fra spisesteder som angivet i Kommissionsbeslutning 91/516/EØF (forbud mod: "Ubehandlet affald fra restauranter og lignende, undtagen ikke-friske fødevarer af vegetabilsk oprindelse, der er uegnede til konsum") til et udtømmende forbud. For at undgå selvmodsigelser og uklarheder skal beslutning 91/516/EØF uddybes med hjemmel i artikel 11(b) i direktiv 96/25/EF med det formål at udvide forbudet til at inkludere omsætning og anvendelse af fodermidlerne og ikke kun anvendelse af fodermidlerne til fremstilling af foderblandinger.

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal fastlægge regler for strafansvar for overtrædelser af denne forordning og skal tage de nødvendige skridt for at sikre, at straffen bliver implementeret. Desuden skal straffen være effektiv, proportional og afskrækkende. Medlemsstaterne skal notificere disse regler til Kommissionen senest i juli 2002.

Forbud mod anvendelse af cateringaffald fra internationale transportere, herunder fly og skib, har i øvrigt været omfattet af EU-regler siden 1990.

Forordningen forudsættes at træde i kraft 31. oktober 2002.

Endvidere skal det nævnes, at forslaget er en udløber af svinepestforordningen, der blev vedtaget i oktober 2001. Svinepestforordningen træder i kraft den 31. oktober 2002. Endvidere arbejdes der i EU på en forordning om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter (biproduktforordningen), som ikke er bestemt til konsum, og indeholder et non-kanibalisme princip. Rådet har vedtaget en fælles holdning. Europarlamentets udtalelse mangler endnu. Forslaget forventes at træde i kraft medio 2002.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Området er reguleret ved bekendtgørelse nr. 448 af 25. juni 1998 om foderstoffer, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 179 af 19. marts 2001. Bekendtgørelsen om foderstoffer indeholder en liste over forbudte fodermidler.

Konsekvenser

Forordningen er umiddelbart gældende i alle medlemsstater, men vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet medlemsstaterne ved nationale bestemmelser skal sikre hjemmel til straffesanktioner for overtrædelser af forordningen. Bestemmelserne kan i Danmark fastsættes ved bekendtgørelse. Det vil ske i bekendtgørelse om foderstoffer.

Forslaget vil desuden kunne medføre ændring af følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 883 af 11. december 1986 om kommunal indsamling af madaffald fra storkøkkener.
- Bekendtgørelse nr. 1387 af 28. december 2000 om bortskaffelse og forarbejdning af animalsk affald og fremstilling af dyrefoder med animalsk indhold.

Der eksisterer i Danmark en national ordning for indsamling og varmebehandling af storkøkkenaffald. Indsamlingsordningen omfatter køkkener med en madaffaldsproduktion på mindst 100 kg pr. uge. Ordningen sikrer mod overførsel af smitte med mund- og klovesyge og svinepest. En vedtagelse af forslaget vil medføre, at storkøkkenaffaldsordningen må opgives. Miljøstyrelsen har oplyst, at afhentningsordningerne for husholdningsaffald vil fortsætte, hvis man kan finde anvendelsesmuligheder for affaldet. Miljøstyrelsen overvejer, om affaldet fremover vil kunne anvendes til biogasanlæg, men det vil afhænge af sundhedsmæssige overvejelser.

Den miljømæssigt optimale løsning vil være en udnyttelse af energiindholdet i et biogasanlæg og efterfølgende udnyttelse af næringsstofferne som gødning. Alternativet hertil vil være forbrænding, men på grund af det høje vandindhold i affaldet vil det i heldigste tilfælde være energineutralt.

En mulighed kan være, at affaldet indsamles som almindelig dagrenovation med efterfølgende forbrænding. I kommuner med kildesortering af dagrenovation kan madaffald fra storkøkkener muligvis indsamles i forbindelse med den almindelige indsamling af dagrenovation, og storkøkkenaffaldet kan så sammen med de organiske del af den sorterede dagrenovation tilføres biogas eller komposteringsanlæg, som er forsynet med en separat hygiejniseringsanordning, hvor der sker en hygiejniserings ved 70 ° C i 60 minutter.

Den eneste fremtidige mulighed for anvendelse af madaffald som foder til dyr vil være anvendelse til minkfoder. Om dette vil være praktisk muligt og ønskeligt er ikke afklaret.

En vedtagelse af forslaget vil betyde at de danske virksomheder, der genindvinder rester fra fødevarer, f.eks. fedtstoffer, med henblik på salg som foderstoffer skal omstille deres produktionsapparat. Den nuværende indtægt som genindvindingsvirksomhederne har, ved salg af genindvundet madaffald til foder, vil bortfalde, og fremtidige aftagere, som biogasanlæg eller forbrændingsanlæg, vil muligvis stille krav om hygiejniserings eller kræve betaling for modtagelse. Desuden vil de besætningsjere, der har indrettet deres produktion på anvendelse af køkkenaffald som foder, blive nødt til at tilpasse fodringen.

En vedtagelse af forslaget skønnes at forbedre beskyttelsesniveauet i de lande i EU, der ikke har ordninger som den danske, og hvor der derfor er risiko for spredning af sygdomme som mund- og klovesyge og klassisk svinepest.

Da behandlet storkøkkenaffald udelukkende anvendes som svinefoder vil en vedtagelse ikke reducere faren for TSE/BSE, men vurderes alligevel at ville forbedre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet faren for at sprede lignende sygdomme vil falde.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, vil destruktion ved forbrænding øge statens indtægter, da forbrænding er afgiftsbelagt.

De samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget består i en begrænsning af anvendelsesmulighederne for storkøkkenaffald. Der vil således være et øget behov for bortskaffelse, hvis der ikke kan findes alternative anvendelsesmuligheder, f.eks. i biogasanlæg. Det vil kræve større kapacitet på destruktions- og forbrændingsanlæggene, samt medføre en større belastning af miljøet. For at undgå ringe dioxinforurening kræves en afbrændingstemperatur på over 800 °C.

Høring

Det tidligere forslag, som Kommissionen forelagde på mødet i Den Stående Foderstofkomité den 9.-10. juli 2001, blev sendt i høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalg. Der er i det aktuelle forslag ikke sket indholdsmæssige ændringer siden da ud over, at ikrafttrædelsesdatoen er ændret fra november 2001 til den 31. oktober 2002.

Specialarbejderforbundet i Danmark, FDB og De Samvirkende Købmænd kan tilslutte sig forslaget.

Danske Slagterier kan under forudsætning af, at der stilles krav til indsamling, transport og behandling af affaldet, samt at veterinærmyndighederne udfører kontrol hermed, tilslutte sig forslaget med henblik på at sikre sporbarhed og forureninger.

Landbrugsraadet kan i et foreløbigt hørings svar tilslutte sig forslaget under samme forudsætning som anført af Danske Slagterier.

Fødevarerindustrien tager afstand fra forslaget, idet Fødevarerindustrien blandt andet finder, at de omhandlede produkter allerede er reguleret af et velfungerende dansk regelsæt. Fødevarerindustrien finder endvidere, at et totalforbud mod anvendelse af madaffald som foder indebærer en betydelig risiko for illegal tilbagevenden til ukontrolleret opfodring med ubehandlet affald til skade for sundheden hos såvel dyr som mennesker. Incitamentet er, at det vil blive langt dyrere at sende madaffaldet til destruktionsanlæg end lade det indgå i en foderproduktion. Endelig finder Fødevarerindustrien, at den foreslåede ikrafttrædelsesdato den 1. november 2001 er ganske uacceptabel.

Økologiens Hus har på vegne af Landsforeningen Økologisk Jordbrug og Økologisk Landscenter meddelt, at man ikke kan støtte forslaget. Årsagen er, at alternativerne til genanvendelse som svinefoder ikke er specielt gode. Ved afbrænding mistes værdifulde næringsstoffer og energi, samtidig med, at miljøet belastes med dioxin. Ved kompostering recirkuleres næringsstofferne, mens energien i affaldet delvist tabes. Biofermentering anføres som det eneste bæredygtige alternativ, men næringsstofudnyttelsen vil imidlertid være væsentlig bedre ved anvendelse til dyrefoder. Økologiens Hus finder, at en europæisk regulering snarere bør gå på at systematisere indsamling og hygiejniserings af madaffald fra storkøkkener efter dansk forbillede, frem for at forfægte et godt økologisk princip om genanvendelse af ressourcer.

HORESTA anfører, at det nuværende formål med indsamling af storkøkkenaffald mhp. forarbejdning til dyrefoder bortfalder, bl.a. grundet manglende mulighed for sporbarhed og risikoen for interspecie.

Man finder således ikke, at forslaget er i overensstemmelse med formålet for bekendtgørelsen om kommunal indsamling af madaffald fra storkøkkener, idet den, for virksomhederne omkostningstunge, nuværende indsamlingsordning for madaffald ikke længere tjener formålet og derfor ikke bør være obligatorisk.

Således bør intentionen ved forordningen følges op med en revidering af bekendtgørelsen om madaffald fra storkøkkener.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om det oprindelige forslag 4. september 2001.

EN

P:\ANIFEED\0-SANCO\AR\DRAFT PROPOSALS\4030REV.9after CIS.doc

SANCO/4030/01 rev.8
COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

November 2001

WORKING PAPER

THIS DOCUMENT DOES NOT REPRESENT THE VIEWS OF THE COMMISSION SERVICES

Draft

COMMISSION REGULATION

of [...]

LATION

establishing a list of materials whose circulation or use for animal nutrition purposes is restricted or prohibited and amending Commission Decision 91/516/EEC

(Text with EEA relevance)

Draft

COMMISSION REGULATION

of [...]

irculation or use for animal nutrition purposes is restricted or prohibited and amending Commission Decision 91/516/EEC

establishing a list of materials whose circulation or use for animal nutrition purposes is restricted or prohibited and amending Commission Decision 91/516/EEC

THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES,

Having regard to the Treaty establishing the European Community,

Having regard to Council Directive 96/25/EC of 29 April 1996 on the circulation and use of feed materials, amending Directives 70/524/EEC, 74/63/EEC, 82/471/EEC and 93/74/EEC and repealing Directive 77/101/EEC, as last amended by Directive 2001/46/EC of the European Parliament and of the Council², and in particular Article 11 (b) thereof,

Whereas:

Feed materials should circulate in the Community only if they are of sound, genuine and merchantable quality. Feed materials should not represent any danger to animal or human health or to the environment.

The recent crises in animal nutrition have proved the need to improve the safety of feed materials used in animal nutrition for public and animal health reasons.

In accordance with Council Directive 79/373/EEC of 2 April 1979 on the circulation of compound feedingstuffs³ as last amended by Directive 2000/16/EC of the European Parliament and of the Council⁴, Decision 91/516/EEC⁵ as last amended by Decision 2000/285/EC⁶ establishes a list of ingredients whose use is prohibited in compound feedingstuffs. This ban does not, however, cover the circulation of such materials as feed materials and in particular their use as feed materials by livestock farmers keeping animals.

The recent foot and mouth disease epidemic shows that feeding catering waste to farmed animals can constitute a risk for animal health as a result of inadequate treatment of such waste and lack of effectiveness of the control measures. The dioxin contamination in the feed chain linked to contaminated fat has shown the difficulty in some cases in tracing back feed materials to their origin. The risks of using catering waste, mixtures of waste and by-products originating from kitchens in animal nutrition therefore override other possible advantages.

The ban on the use of untreated waste from eating places, excluding foodstuffs of vegetable origin considered unsuitable for human consumption for reasons of freshness, provided for in Decision 91/516/EEC, was originally established to protect farmed animals from epidemic diseases linked to products of animal origin which may contain pathogenic organisms and to cover those feed materials not regulated in the veterinary legislation. The foot and mouth epidemic of 2001 confirms what was also indicated by the dioxin crisis of 1999 - ie importance of measures to guarantee the traceability and safety of all feed materials. These guarantees are difficult to provide and to control as regards waste from eating places and more generally catering waste.

Accordingly, the prohibition on the use of untreated catering waste should be widened to apply to all catering waste, and Decision 91/516/EEC should be amended accordingly.

Further, since the risk to animal health posed by waste food is similar regardless of the origin of the waste, the concept of catering waste should include any waste food produced in restaurants, catering facilities, kitchens including household kitchens, regardless of its nature, origin or use.

0. The Member States should lay down rules on penalties applicable to infringements of the provisions of this Regulation and ensure that they are implemented. Those penalties must be effective, proportionate and dissuasive.

(9) The measures provided for in this Decision are in accordance with the opinion of the Standing Committee on Feedingstuffs,

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1

Without prejudice to Decision 91/516/EEC, the circulation or use for animal nutrition purposes of feed materials referred to in the Annex shall be prohibited

Article 2

In point 7 of the Annex to Decision 91/516/EEC, the words "*Untreated waste from eating places, excluding foodstuffs of vegetable origin considered unsuitable for human consumption for reasons of freshness*" are deleted.

Article 3

The Member States shall lay down the rules on penalties applicable to infringements of the provisions of this Regulation and shall take all measures necessary to ensure that they are implemented. The penalties provided for must be effective, proportionate and dissuasive. The Member States shall notify those provisions to the Commission by 31 July 2002 at the latest and shall notify it without delay of any subsequent amendment affecting them.

Article 4

This Regulation shall enter into force on the third day following that of its publication in *the Official Journal of the European Communities*.

This Regulation shall apply from 31 October 2002

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Brussels, [...]

applicable in all Member States.

For the Commission

[...]

mission

Member of the Commission

ANNEX

1. Catering waste as defined below:

All waste food, including fats and oils, whether processed or not, originating in restaurants, catering facilities and kitchens, including central kitchens and household kitchens.